



Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Gratis telefoon 1700 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

Van 5 oktober 2015

over de consultatie met betrekking tot wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-
2016

RAPP-2015-08

Inhoud

1.	CONSULTATIE.....	3
2.	PARTIJEN DIE EEN REACTIE HEBBEN INGEDIEND.....	4
3.	VERWERKING VAN DE ZIENSWIJZEN	5
3.1.	PRESENTATIE	5
3.2.	SELECTIE VAN DE ZIENSWIJZEN	5
3.3.	VERTROUWELIJKHEID VAN DE REACTIES	6
3.4.	ZIENSWIJZEN M.B.T. PARAGRAAF 5.1: VERWERKING VAN DE SALDI VAN DE DISTRIBUTIENETBEHEERDERS VAN 2010-2014 IN DE DISTRIBUTIENETTARIEVEN VANAF 2016.....	7
3.4.1.	ZIENSWIJZE 1: REACTIES VAN DISTRIBUTIENETGEBRUIKERS.	7
3.4.2.	ZIENSWIJZE 2.	9
3.4.3.	ZIENSWIJZE 3.	10
3.4.4.	ZIENSWIJZE 4.	11
3.4.5.	ZIENSWIJZE 5.	14
3.4.6.	ZIENSWIJZE 6.	14
3.4.7.	ZIENSWIJZE 7.	15
3.4.8.	CONCLUSIE VREG OP ZIENSWIJZEN 1 T.E.M. 7.	16
3.5.	ZIENSWIJZEN M.B.T. DE INDICATIEVE SIMULATIES VAN DE IMPACT VAN DE AFBOW VAN DE SALDI OP DE DISTRIBUTIENETTARIEVEN	17
3.5.1.	ZIENSWIJZE 8.	17
3.5.2.	ZIENSWIJZE 9.	18
3.6.	ZIENSWIJZEN M.B.T. PARAGRAAF 5.2: AANPASSINGEN VAN RAPPORTERINGEN (VOOR DISTRIBUTIENETBEHEERDERS).....	19
3.6.1.	ZIENSWIJZE 10.	19
3.6.2.	ZIENSWIJZE 11.	20
3.6.3.	ZIENSWIJZE 12.	21
3.7.	ZIENSWIJZEN M.B.T. PARAGRAAF 5.3: OVERIGE AANPASSINGEN VAN DE TARIEFMETHODOLOGIE 2015-2016- 23	
3.7.1.	ZIENSWIJZE 13.	23
3.7.2.	ZIENSWIJZE 14.	24
4.	OVERZICHT VAN DE WIJZIGINGEN NAAR AANLEIDING VAN DE ZIENSWIJZEN	26
5.	BIJKOMENDE TEKSTUELE WIJZIGINGEN AAN DE TARIEFMETHODOLOGIE	
	2015-2016	27

1. Consultatie

Dit document omvat het verslag van consultatie CONS-2015-03¹ door de VREG. De consultatie betrof een voorstel van wijzigingen aan de tariefmethodologie voor de reguleringsperiode 2015-2016. De publieke raadpleging liep van 9 juli 2015 t.e.m. 8 september 2015. De consultatie werd op 9 juli 2015 gepubliceerd op de website van de VREG en gelijktijdig aangekondigd via de nieuwsbrieven van de VREG voor gezinnen, bedrijven en sector.

De VREG publiceerde op 13 augustus 2015 bijkomende informatie m.b.t. de consultatie, nl. de resultaten van indicatieve simulaties m.b.t. het jaarlijks effect van de doorrekening van de saldi 2010-2014 op het distributienettarief.

De consultatie werd opgepikt door de Vlaamse kranten en digitale media.

De geconsulteerde documenten kunnen geraadpleegd worden op de website van de VREG onder afgesloten consultaties. De VREG vroeg aan belanghebbenden om hun eventuele reacties op de consultatie schriftelijk over te maken.

Overeenkomstig de mededeling van de VREG (MEDE-2014-04) van 16 juni 2014 betreffende de interne richtlijnen rond publieke consultaties, maakt de VREG na afloop van de consultatietermijn een consultatieverslag op. Het consultatieverslag bevat:

- een overzicht van het aantal partijen dat reacties overmaakte, met aanduiding van de naam van de betrokken partijen;
- een overzicht van de gemaakte opmerkingen bij het consultatiedocument, met aanduiding van de naam van de partij(en) die deze opmerking(en) heeft (hebben) gemaakt, voor zover het niet om een opmerking gaat die commercieel gevoelige gegevens of informatie van persoonlijke aard bevat;
- de reactie van de VREG op de gemaakte opmerkingen, waarbij in deze reactie vermeld wordt of de VREG al dan niet of gedeeltelijk akkoord gaat met de opmerking of zienswijze en op welke manier hij hiermee rekening heeft gehouden bij de opmaak van het definitieve document.

¹ <http://www.vreg.be/nl/document/cons-2015-03>

2. Partijen die een reactie hebben ingediend

In onderstaande tabel wordt weergegeven van welke partijen reacties werden ontvangen.

Belanghebbende partijen	
Individuele Distributienetgebruikers	Een totaal van 7 personen reageerde specifiek op het voorstel in de consultatie. (Eerdekens, Vanhee, Poel, De Padt, Van Neyghem, Huygen, Stevens)
Sectoren	Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gas Bedrijven vzw (FEBEG)
	Essencia, Belgische federatie van de chemische industrie en life sciences vzw
	Federation of Belgian Industrial Energy Consumers vzw (Febeliec)
	Beroepsvereniging der Belgische vries- en koelnijverheid (KVBVK)
	Voka - Vlaams netwerk van ondernemingen vzw
Distributienetbeheerders	Eandis cvba
	Infracvba

3. Verwerking van de zienswijzen

3.1. Presentatie

De VREG verkiest omwille van praktische overwegingen om de opmerkingen van de belanghebbenden te verwerken in de volgorde waarin zij van toepassing zijn op de tekst van het consultatiedocument.

De aangebrachte zienswijzen worden op volgende wijze behandeld:

Nummer van de zienswijze	Het volgnummer van de zienswijze. De zienswijzen worden gegroepeerd per onderdeel van het consultatiedocument waarop ze voornamelijk betrekking hebben. De volgorde van de belanghebbenden binnen elk onderdeel is willekeurig.
Zienswijze	De zienswijze aangebracht door de belanghebbende, bondig samengevat door de VREG.
Belanghebbende(n)	De naam (of namen) van de belanghebbende(n) die de zienswijze heeft (hebben) aangebracht.
Samenvatting van de zienswijze	De VREG geeft een samenvatting van de zienswijze zoals die door de belanghebbende werd aangebracht.
Reactie VREG op de zienswijze	De VREG geeft hier zijn beoordeling van de zienswijze.
Conclusie	De conclusie volgens de VREG. De VREG concludeert of de tariefmethodologie zoals voorgesteld in de consultatietekst moet aangepast worden of niet.

3.2. Selectie van de zienswijzen

De VREG behandelt hieronder enkel de zienswijzen die werkelijk betrekking hebben op de in de consultatie opgenomen voorstellen en mogelijk als afwijkend kunnen beoordeeld worden t.o.v. de visie die de VREG in de consultatie naar voor bracht.

De VREG ontving ook andere, losstaande nieuwe voorstellen (bv. rond flexibiliteit). De VREG ziet geen verband tussen deze zienswijzen en de geconsulteerde voorstellen in de consultatietekst. De VREG consulteerde nu concreet over een beperkt aantal aanpassingen aan de tariefmethodologie 2015-2016. Het was duidelijk dat de tariefmethodologie voor het overige dezelfde zou blijven. De VREG had over de tariefmethodologie 2015-2016 een laatste publieke consultatie gehouden in de zomermaanden van 2014².

² CONS-2014-12.

Op basis van de Richtlijnen 2009/72/EG en 2009/73/EG is de VREG als regulator verplicht om transparant te handelen³. Volgens de interpretatieve nota van de Europese Commissie betekent dit dat de regulerende instantie belanghebbenden dient te consulteren vooraleer hij belangrijke beslissingen neemt⁴. Het consulteren bij het nemen van beslissingen door de regulator past dus in deze plicht tot transparant handelen. Het zou een niet-transparante en discriminatoire handeling zijn indien de VREG zou reageren op nieuwe, van de consultatie losstaande voorstellen aangebracht door belanghebbenden tijdens de consultatie. De VREG kent dan wel de zienswijze van de belanghebbende die het nieuwe voorstel heeft aangebracht maar niet die van de andere belanghebbenden, die niet de kans kregen er op te reageren. In die situatie kan de VREG het nieuwe voorstel niet beoordelen.

De VREG kan ook geen reactie geven op voorstellen tot acties die buiten de bevoegdheid van de VREG liggen (bv. alternatieve financieringswijzen).

Zienswijzen die de aanpak zoals in het consultatiedocument beschreven ondersteunen, worden eveneens door de VREG ontvangen maar worden normaal niet vermeld tenzij de VREG oordeelt dat de informatie relevant kan zijn.

3.3. Vertrouwelijkheid van de reacties

Wat betreft de wijze van vertrouwelijke behandeling door de VREG van de reacties op de consultatie, verwijst de VREG naar de bepalingen hieromtrent in zijn mededeling van 18 mei 2010 met betrekking tot het beleid van de VREG inzake (actieve en passieve) openbaarheid en het kwalificeren als, en omgaan met, vertrouwelijke gegevens (MEDE-2010-1). Concreet in het kader van consultaties, zoals reeds vermeld in de mededeling van de VREG van 16 juni 2014 m.b.t. interne richtlijnen rond publieke consultaties in het kader van onze taken en bevoegdheden als regulator van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt (MEDE-2014-4), gaat de VREG ervan uit dat alle schriftelijk overgemaakte reacties niet-vertrouwelijk zijn, tenzij ze als vertrouwelijk worden aangemerkt door de betrokkene en commerciële of anderszins gevoelige informatie bevatten volgens de VREG.

³ Art. 35(4) Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG (hierna « de Derde Elektriciteitsrichtlijn » of « DER »), en art. 39(4) Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG (hierna « de Derde Gasrichtlijn » of « DGR »).

⁴ Interpretative note on Directive 2009/72/EC concerning common rules for the internal market in electricity and Directive 2009/73/EC concerning common rules for the internal market in natural gas – the regulatory authorities, p. 5.

3.4. Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.1: verwerking van de saldi⁵ van de distributienetbeheerders van 2010-2014 in de distributienettarieven vanaf 2016

3.4.1. Zienswijze 1: reacties van distributienetgebruikers.

Samenvatting van de zienswijzen van de belanghebbenden

	Snelheid van afbouw van de saldi in de distributienettarieven		
	3 jaar	5 jaar	10 jaar
Aantal belanghebbenden met expliciete zienswijzen	1	3	2

Zienswijzen ter ondersteuning van de afbouw over 3 jaar:

- De belanghebbende meent dat schulden best op korte termijn worden afbetaald ("korte pijn") en geen tekorten mogen opgestapeld worden.

Zienswijzen ter ondersteuning van de afbouw over 5 jaar:

- Eén belanghebbende gaf geen specifieke verklaring.
- Eén belanghebbende vond de afbouw over 3 jaar te kort. Een afbouw over 5 jaar is redelijker.
- Eén belanghebbende verwees naar de opbouw van de saldi over 5 jaar, zodat de afschrijving over 5 jaar logisch lijkt.

Zienswijzen ter ondersteuning van de afbouw over 10 jaar:

- Eén belanghebbende verwees naar de huidige rentetarieven als keuze voor spreiding van de recuperatie over 10 jaar.
- Eén belanghebbende gaf geen motivering.

Reactie op de zienswijzen

Het is uiterst moeilijk voor de VREG om uit de verscheidenheid in deze zienswijzen, met beperkte of ontbrekende motiveringen door de belanghebbenden, een bepaalde reactie te geven. De VREG kan de beperkte groep ook niet zonder meer erkennen als een representatieve steekproef onder de vele distributienetgebruikers. De VREG ontving daarnaast nog reacties van distributienetgebruikers die eerder ontevreden reageerden op de in de consultatie aangekondigde potentiële tariefverhogingen zonder een voorkeur uit te spreken wat betreft de termijn van afbouw.

De VREG begrijpt dat de doorrekening van de saldi over de kortste termijn van 3 jaar ogenblikkelijk zwaarder doorweegt in een energiefactuur. De voorkeur voor grotere spreidingen, die uit deze zienswijzen volgt, is dan ook niet abnormaal.

⁵ De VREG herinnert aan het consultatiedocument. Met saldi wordt in dit consultatieverslag bedoeld de saldi inzake "niet-beheersbare" kosten (incl. herindexering budget "beheersbare" kosten) en verkoopvolumes zoals ze jaarlijks door de distributienetbeheerders naar de overlopende rekeningen van de balans werden overgeboekt volgens de opgeheven tariefmethodologie van de tarieven-KB's 2008. Een tekort resulteerde hierbij in een overboeking naar het regulatorisch actief terwijl een overschot resulteerde in een overboeking naar het regulatorisch passief. Het is belangrijk om aan te geven dat het hierbij voorlopige saldi betreft, gebaseerd op door de VREG zorgvuldig geschatte waarden. De waarden worden afgeleid uit de door de distributienetbeheerder aan de VREG gerapporteerde waarden in Tabel 6 van het rapporteringsmodel inzake exogene kosten.

Anderzijds zijn de saldi ook wat ze zijn, m.a.w. men kan ze meer spreiden maar ze kunnen niet vanzelf verdwijnen. Het enige wat dan nog relevant kan zijn, zijn de inflatie (de tijdswaarde van het geld) en de eigen financieringskosten of –opbrengsten bij de distributienetbeheerders en de distributienetgebruikers t.o.v. de financieringskosten aan wettelijke rentevoet zoals voorzien in de tariefmethodologie⁶.

De tekorten (inzake “niet-beheersbare” kosten en verkoopvolumes volgens de tariefmethodologie van de tarieven-KB’s 2008) veroorzaken financieringskosten bij de distributienetbeheerders. Zij moeten de tekorten opvangen met leningen. De financieringskosten worden in de tariefmethodologie 2015-2016 aan wettelijke rentevoet gewaardeerd. De overschotten uit ontvangsten van distributienettarieven worden door de distributienetbeheerders aangewend, bijvoorbeeld voor de investeringen. Het is kapitaal waarvoor zij niet bij de bank hoefden te gaan lenen. Symmetrisch betalen ze hiervoor volgens de tariefmethodologie een vergoeding aan wettelijke rentevoet aan de distributienetgebruikers, onder de vorm van een korting op het tarief.

De financieringskosten van de af te bouwen saldi worden dus, alvast voor de reguleringsperiode 2015-2016, gewaardeerd aan de jaarlijkse wettelijke rentevoet. Het resulteert in een kleine verhoging van het nettatarief voor een historisch tekort bij de distributienetbeheerder (waarmee de interesten aan banken kunnen betaald worden voor het door de distributienetbeheerder geleende geld waarmee hij de tekorten bij hun ontstaan opving) en in een kleine korting op het nettatarief voor een historisch overschot (als een vergoeding, een rente die de distributienetbeheerder aan de distributienetgebruiker betaalt voor de door de distributienetgebruiker teveel betaalde tarieven).

De voorkeur voor de lengte van het uitstel van de doorrekening van de saldi in de energiefactuur is voor wat betreft de positie van de distributienetgebruiker afhankelijk van het rendement dat hij uit zijn eigen beleggingen kan halen t.o.v. de wettelijke rentevoeten. Indien hij jaarlijks een hoger rendement kan halen dan de wettelijke rentevoet, heeft hij er belang bij om een trage doorrekening van de historische tekorten te vragen en een snelle afbouw van de historische overschotten. Omgekeerd, indien hij een lager rendement behaalt, heeft hij voordeel bij een snelle afbouw van de tekorten en een trage afbouw van de overschotten. Het kan ook relevant zijn welke leningen de distributienetgebruiker zelf heeft lopen en nog moet afbetalen. Indien hij een lening afbetaalt aan een rentevoet die hoger is dan de wettelijke rentevoet, zou hij er de voorkeur aan kunnen geven om eerst de eigen lening af te betalen, dus met trage afbouw van de regulatoire tekorten en een snelle afbouw van de regulatoire overschotten bij de distributienetbeheerder. Wat zijn voorkeur dus ook is, steeds zal de voorkeur voor de regulatoire tekorten en overschotten tegengesteld zijn. De VREG wenst echter op een niet-discriminatoire wijze een beslissing te nemen met een zelfde snelheid van afbouw voor zowel de regulatoire tekorten als de regulatoire overschotten. Het is niet mogelijk voor de VREG om in de toekomst te kijken met een beste keuze van afbouw in functie van het maximale toekomstige nettoresultaat. Dit kan ook niet de bedoeling zijn aangezien de VREG op onafhankelijke wijze ook dient te kijken naar de belangen van de gereguleerde ondernemingen.

De distributienetbeheerder kan zich in de andere situatie bevinden. Indien hij de regulatoire overschotten, het teveel aan inkomsten, aanwendt en investeert in zijn distributienet, gelet op het feit dat hij voor de investeringen een billijke kapitaalkostenvergoeding ontvangt volgens de tariefmethodologie, zou hij kunnen opteren voor een tragere afbouw van de regulatoire overschotten. Anderzijds kan hij toch een snellere afbouw van overschotten vragen indien hij kapitaal elders goedkoper kan ophalen. Voor wat betreft de tekorten zal zijn positie worden bepaald door de rentevoeten die hij op de kapitaalmarkt moet betalen t.o.v. de wettelijke rentevoet die de distributienetgebruikers hem er voor betalen. Hier is het van belang op welke wijze, met welke

⁶ De wettelijke rentevoet van het jaar wordt berekend als het gemiddelde van de EURIBOR-rentevoet op 1 jaar tijdens de maand december in het voorafgaande jaar, afgerond naar het hoger gelegen kwart percent en verhoogd met 2 percent.

looptijd, de distributienetbeheerder zich financiert en eventueel herfinanciert. De huidige lagere rentevoeten in de markt doen veronderstellen dat de regulatoire tekorten op de korte termijn goedkoop kunnen gefinancierd worden, echter daartegenover staan de hogere rentelasten van de historische leningen op de balans van de distributienetbeheerder. Op het aspect financieringskosten wordt verder ingegaan onder de reactie op zienswijze nr. 4.

Twee distributienetgebruikers stelden een afbouw over 10 jaar voor. De regulator in Wallonië heeft beslist om de saldi 2008-2013 van de Waalse distributienetbeheerders af bouwen over een termijn van 10 jaar⁷.

Hieruit is duidelijk dat, omwille van onzekerheden en tegenstrijdigheden, het niet evident is om een bepaalde snelheid van doorrekening vandaag uit te kiezen.

Conclusie

De VREG neemt bij zijn conclusie het geheel van de zienswijzen in beschouwing m.b.t. de snelheid van afbouw van saldi, zie verder onder par. 3.4.8.

3.4.2. Zienswijze 2.

Zienswijze	Kiezen voor afbouw over minimum 5 jaar.
Belanghebbende	FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEBEG vraagt de VREG om te kiezen voor een spreiding van de afbouw van de historische saldi over minimaal 5 jaar. Het voorstel wordt met de volgende redenen gemotiveerd:

- Een snelle doorrekening leidt tot hogere nettarieven binnen de energiefactuur. Ze komt bij de recente tariefstijgingen in 2015 (vennootschapsbelasting en btw-verhoging) en zal in 2016 vermoedelijk gecombineerd worden met andere maatregelen zoals afschaffing van de gratis kWh. De FEBEG-leden verwachten dat sommige distributienetgebruikers hierdoor betalingsproblemen zullen ondervinden waardoor de leveranciers met een groter incassorisico worden geconfronteerd.
- FEBEG beschouwt de snelle doorrekening als een drastische tariefschok, wat een schending van het rechtszekerheidsbeginsel zou kunnen inhouden.
- FEBEG wijst op het risico van de gewenning aan de hoge tarieven waardoor men geneigd zou kunnen zijn om andere kosten te integreren waardoor de factuur na afbouw van de saldi niet meer op het vorige niveau zal terugvallen.

FEBEG pleit voor het vermijden van een gedifferentieerde aanpak over de verschillende distributienetbeheerders heen.

Reactie op de zienswijze

De VREG oordeelt dat men in deze zienswijze vooral aandacht heeft voor de mogelijke tariefstijgingen voor elektriciteit. Bij aardgas gaat het vooral over tariefdalingen.

In het licht van de voorspelbaarheid en de transparantie van de tariefregulering heeft de VREG uitgebreid geconsulteerd over de vooropgestelde wijzigingen en de daarmee gepaard gaande impact

⁷ Commission Wallonne Pour L'Énergie (CWaPE), 14/8/2014, Décision CD-14h16-CWaPE relative à 'la méthodologie tarifaire transitoire applicable aux gestionnaires de réseau de distribution d'électricité actifs en Wallonie pour la période 2015-2016, p. 42.

op de tarieven. De consultatie heeft in de media de nodige aandacht gekregen. De distributienetgebruikers zijn inmiddels a.h.w. gewaarschuwd voor de mogelijke impact van de doorrekening van de saldi. De VREG erkent wel dat de afbouw van de saldi vanaf 2016 niet werd aangekondigd in de tariefmethodologie voor de reguleringsperiode 2015-2016, ongeveer een jaar geleden, en in die zin een element van verrassing zou kunnen vormen voor de distributienetgebruikers. De VREG erkent dat de timing omtrent de aanvang van afbouw van saldi in die zin nu misschien ongelukkig is maar oordeelt anderzijds dat het in het algemeen belang is dat er niet langer gewacht wordt met deze afbouw na het recente arrest van 30 juni 2015 van het Hof van Beroep te Brussel over de bevoegdheid van de VREG om over de historische saldi te beslissen⁸. Het belang van de netbeheerders om op korte termijn de historische saldi weg te werken moet daarbij afgewogen worden tegen de wens van andere marktpartijen dat tarieven voorspelbaar zijn, waarbij een zekere mate van stabiliteit aangehouden wordt gedurende de reguleringsperiode.

De VREG erkent dat de energieleveranciers geconfronteerd kunnen worden met een verhoogd incassorisico, zeker wat betreft de indicatief berekende tariefstijgingen voor elektriciteit bij een snelle doorrekening van de saldi. Het is echter moeilijk voor de VREG om de concrete impact van dat verhoogd incassorisico en de daarmee gepaard gaande maatschappelijke kosten in te schatten. Algemeen is het in dit kader aangewezen om de saldi over een langere termijn af te bouwen, zodat de eventuele tariefstijgingen (vooral bij elektriciteit) beperkt blijven. De VREG stelt vast dat de belanghebbende inschat dat een termijn van afbouw over minimaal 5 jaar aanvaardbaar is.

De VREG erkent dat na verloop van tijd bij de elektriciteitsdistributienetgebruikers een vorm van gewenning aan de hogere tarieven zou kunnen optreden, ondanks een duidelijke boodschap door de VREG dat de impact van de afbouw van de saldi op het tarief zuiver tijdelijk is. In het netgebied van Intergem met lagere tarieven kan dan een omgekeerde gewenning optreden⁹. De VREG kan dit effect en zijn gevolgen vandaag onmogelijk inschatten. De VREG kan vandaag ook geen rekening houden met beslissingen die in de toekomst genomen zullen worden.

De bemerking van de belanghebbende betreffende het vermijden van een gedifferentieerde aanpak over de verschillende distributienetbeheerders heen kon door de VREG niet worden behandeld wegens een gebrek aan verduidelijking. De VREG past alvast een uniforme, niet-discriminatoire werkwijze toe over alle distributienetbeheerders. Er wordt geen verschillende termijn van afbouw toegepast voor de verschillende distributienetbeheerders.

Conclusie

De VREG neemt bij zijn conclusie het geheel van de zienswijzen in beschouwing m.b.t. de snelheid van afbouw van saldi, zie verder onder par. 3.4.8.

3.4.3. Zienswijze 3.

Zienswijze	Saldi 2010-2014 zoveel mogelijk weg tegen 2018.
Belanghebbenden	Voka, Essenscia

⁸ HvB Brussel 30 juni 2015, nr. 2014/AR/750.

(http://www.vreg.be/sites/default/files/document/arrest_30_juni_2015_hof_van_beroep_historische_saldi.pdf)

⁹ Zoals ook uit de indicatieve simulaties kan worden afgeleid had Intergem over de exploitatiejaren 2010-2014 zowel voor de activiteiten elektriciteit als aardgas een overschot opgebouwd, hetgeen nu een korting op de nettarieven tot gevolg zou hebben.

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

De belanghebbenden stellen dat het raadzaam is dat de saldi 2010-2014 tegen 2018 zoveel mogelijk weggewerkt zijn, gezien de kosten gelinkt aan de certificatenoverschotten bij een volgende grondige hervorming, gepland voor 2018, doorgerekend worden.

Volgens Voka verhindert een snelle doorrekening bovendien een verdere kostenstijging door financieringsrentes. Een aandachtspunt volgens Voka is het verhoogd inningsrisico dat de leveranciers lopen door een toenemend aandeel netkosten op de factuur.

Reactie op de zienswijze

De belanghebbenden suggereren een afbouw van de saldi over twee jaar (2016-2017). De VREG meent dat deze hoge snelheid van afbouw aan de distributienetgebruikers niet kan verantwoord worden ten opzichte van de vijf jaren waarover deze saldi zich hebben opgebouwd. De VREG interpreteert dit als een te grote tariefschok voor de distributienetgebruikers.

De VREG kan in zijn beslissingen geen rekening houden met mogelijk toekomstige gebeurtenissen die vandaag nog niet zeker zijn. Een daaraan tegengestelde houding zou een ontoelaatbare instabiliteit introduceren in de tariefmethodologie. De VREG erkent wel dat de Vlaamse Regering¹⁰ de wens heeft geuit om de opgebouwde tekorten op een zo kort mogelijke termijn weg te werken.

De VREG erkent dat er een certificatenoverschot is (zie o.a. het certificatenmarktrapport van de VREG RAPP-2015-02) en dat, indien certificaten in bezit van de distributienetbeheerders niet kunnen doorverkocht worden aan energieleveranciers, de afboeking van deze certificaten (exogene) kosten voor de distributienetbeheerders genereert. De distributienettarieven weerspiegelen de kosten van de distributienetbeheerder, waaronder dus ook de kosten voor afwaardering van certificaten in voorraad. Het is nog onduidelijk voor de VREG of, vanaf wanneer en met welke snelheid deze afwaarderingen zich in de toekomst zullen manifesteren, rekening houdend met de mogelijke externe geplande ingrepen waarvan sprake in de zienswijze.

Wat betreft de kostenstijging door financieringsrentes verwijst de VREG naar zijn reactie onder zienswijzen nr. 1 en 4. Het incassorisico voor de leveranciers wordt besproken onder zienswijze nr. 2.

Conclusie

De VREG neemt bij zijn conclusie het geheel van de zienswijzen in beschouwing m.b.t. de snelheid van afbouw van saldi, zie verder onder par. 3.4.8.

3.4.4. Zienswijze 4.

Zienswijze	Afbouw op meer dan 3 jaar onverantwoord wegens extra financiële kosten.
Belanghebbende	Infrac

¹⁰ [Regeerakkoord Vlaamse Regering 2014-2019](#) p.88 "... zodat de sinds 2012 opgebouwde financieringstekorten worden weggewerkt op zo kort mogelijke termijn."

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrac stelt dat ze aandringt op een afbouw van de saldi op drie jaar omdat meer dan drie jaar volgens haar onverantwoord zou zijn gelet op de financiële kosten die een langere recuperatieperiode met zich meebrengt. Bij 5 jaar bedraagt de toename 6,5 miljoen euro¹¹ en bij 10 jaar 29 miljoen euro.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat de distributienettarieven in de exploitatiejaren 2010-2014 aanleiding gaven tot tekorten aan inkomsten bij de distributienetbeheerders (voornamelijk voor elektriciteit), die zij moesten opvangen door het aangaan van leningen. De rentes op deze leningen veroorzaken inderdaad financieringskosten, waarmee de VREG rekening houdt bij het vaststellen van de distributienettarieven.

De distributienetbeheerder ontvangt vandaag vanuit de tariefmethodologie 2015-2016 een beperkte maar gegarandeerde vergoeding ter dekking van de financieringskosten van de regulatoire saldi. Het wordt behandeld als een exogeen element dat de winstgevendheid van de distributienetbeheerder maar beperkt kan beïnvloeden. De VREG meent dan dat de zienswijze eerder geldt voor het standpunt van de distributienetgebruiker, aan wie de financieringskosten doorgerekend worden. De belanghebbende lijkt er op te wijzen dat de kosten zouden stijgen voor de distributienetgebruiker, door de financieringskosten, als de saldi niet snel op drie jaar worden doorgerekend in de energiefactuur. Zuiver wiskundig is dit ongetwijfeld correct. Echter, het effect van de snelheid van doorrekening van de saldi zal veel zwaarder doorwegen op de hoogte van de factuur van de distributienetgebruiker dan de financieringskosten. Deze zienswijze lijkt geschreven door de distributienetbeheerder vanuit een bekommernis voor de distributienetgebruiker maar is niet overtuigend, tenzij die derde partij zelf de zienswijze aanbrengt. Distributienetgebruikers blijken de zienswijze niet altijd te delen (zie de andere zienswijzen van distributienetgebruikers onder par. 3.4.1).

De VREG meent bovendien dat de financieringskosten vandaag niet de door Infrac gevraagde dringendheid van de afbouw van de saldi over de kortste termijn van drie jaar ondersteunen, eerder integendeel. De Europese Centrale Bank (ECB) heeft in de afgelopen jaren de rentevoeten stelselmatig verlaagd om de economie te ondersteunen. De rente voor de depositofaciliteit, die banken ontvangen van de ECB als ze hun overtollig geld voor korte tijd bij deze bank onderbrengen, werd sterk verlaagd (0% midden 2012 en -0,20% vandaag¹²). De herfinancieringsrente, de rente waaraan banken geld kunnen lenen bij de ECB, daalde eveneens en staat sinds een jaar op amper 0,05%. Ondanks deze lage rentes diende de ECB begin dit jaar nog een stap verder te gaan d.m.v. een kwantitatieve versoepeling in het monetair beleid, waarbij de ECB door de opkoop van effecten (€ 60 miljard/maand) de economische activiteit bijkomend wenst te stimuleren. Het aankoopprogramma omvat ook de opkoop van private effecten, waaronder sinds juli 2015 effecten van de Italiaanse transmissienetbeheerder. Al deze ingrepen zorgen ervoor dat de rentevoeten momenteel zeer laag staan. Dit geldt ook voor de huidige rendementen op de beursgenoteerde obligaties van Infrac, die sterk zijn gedaald (bv. 1,4% voor Infrac obligatie met resterende looptijd van 8 jaar¹³). De VREG stelt ook vast dat de Euribor[®]-waarden¹⁴, een indicatie voor de kost van bedrijfsfinanciering op de korte termijn, historisch laag staan en zelfs negatief voor leningen op drie maand of minder. De rente op Belgisch staatspapier op vijf jaar, een mogelijke indicatie voor de risicovrije rente, staat eveneens

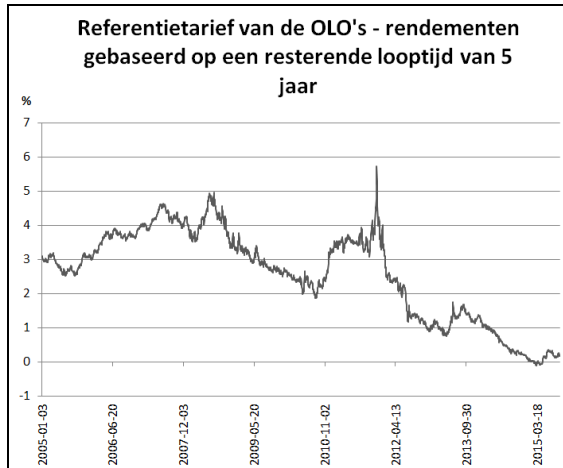
¹¹ Volgens een eigen berekening van de VREG is het verschil voor alle distributienetbeheerders samen tussen afbouw van de saldi over 5 resp. 3 jaar in netto contante waarde 16,3 mio EUR duurder voor elektriciteit en 3,2 mio EUR goedkoper voor gas. Dit betreft een inschatting; het exacte verschil zal uiteraard afhankelijk zijn van parameters die op vandaag nog niet gekend zijn.

¹² 23 september 2015

¹³ Bron: www.oblis.be, Infrac 3,75% 30/10/2023 op 23/9/2015.

¹⁴ <http://www.emmi-benchmarks.eu/euribor-org/about-euribor.html>

historisch laag en zakte zelfs tijdelijk tot onder nul (zie Figuur 1). De financiële markten verwachten niet dat er snel een verandering aankomt¹⁵. Al deze elementen doen de VREG besluiten dat een gepaste financieringskost een zeer beperkt deel uitmaakt van de doorrekening van de saldi aan de distributienetgebruikers en er relatief weinig verschil zou zijn tussen een afbouw van saldi op 3 jaar tegenover bijvoorbeeld een afbouw op 5 jaar.



Figuur 1 Referentietarief op OLO van 5 jaar, afgelopen 10 jaar (Bron: NBB.Stat - Nationale Bank van België)

De belanghebbende heeft oog voor de positie van de distributienetgebruikers, maar onderschat de potentiële tariefschokken die de versnelde afbouw voor hen kunnen veroorzaken. De beperkte financieringskosten hebben op de distributienettarieven een onopvallend effect, in tegenstelling tot de hoogte van de saldi. De VREG heeft de zienswijzen van de distributienetgebruikers besproken onder zienswijze nr. 1. Hun zienswijzen kunnen tegengesteld zijn aan deze van de distributienetbeheerders. De VREG dient met de beide belangen rekening te houden.

Terzijde kan de VREG opmerken dat het aantrekken van vreemd vermogen als bron van financiering eigen is aan de bedrijfsvoering. Een bedrijf heeft kapitaal nodig, van aandeelhouders, banken, obligatiehouders of anderen. Uiteraard veroorzaakt vreemd vermogen financieringskosten voor de distributienetbeheerder maar er is volgens de VREG in de internationale tariefregulering geen regel die de gedachte achter deze zienswijze, nl. dat de leningen omwille van de financieringskosten best zo snel mogelijk afgelost worden, ondersteunt.

Meer algemeen zou de financieringskost van de saldi 2010-2014 ook in een ruimer kader kunnen beschouwd worden. De jaren 2010-2014 werd gekenmerkt door een versnelling in de energietransitie, van centrale fossiele of nucleaire opwekking naar decentrale opwekking op basis van hernieuwbare energiebronnen. Steuncertificaten droegen bij aan deze transitie maar veroorzaakten ook nieuwe kosten voor de distributienetbeheerders. Het geheel kan opgevat worden als een investeringsgolf waarbij de opbrengsten (goedkopere energie door zon en wind) later volgden. Mogelijk was het opportuun voor de distributienetgebruikers om die transitie voor een gedeelte te financieren via kredieten bij de distributienetbeheerders, als een maatschappelijk hefboomeffect.

Bij aardgas zijn er vooral overschotten bij de distributienetbeheerders en negatieve financieringskosten.

¹⁵ The Economist, artikel "After the hold, be bold": "... financial markets expect rates to stay historically low for years to come.", gepubliceerd op de [website](#) op 26/9/2015.

De VREG stelt ook vast dat de belanghebbende in zijn zienswijze niet consistent is aangezien hij aan de CREG vroeg om de distributienettarieven 2012 te verlengen tot einde 2014 ondanks de toenmalige saldi. De VREG stelt ook vast dat Eandis het argument van de financieringskosten helemaal niet gebruikt als reden voor een versnelde afbouw (zienswijze nr. 5).

Conclusie

De VREG neemt bij zijn conclusie het geheel van de zienswijzen in beschouwing m.b.t. de snelheid van afbouw van saldi, zie verder onder par. 3.4.8.

3.4.5. Zienswijze 5.

Zienswijze	Afbouw saldi op 3 jaar.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis pleit zonder meer om de saldi zo snel mogelijk te vereffenen en uit zijn voorkeur voor het scenario van 3 jaar.

Reactie op de zienswijze

De VREG neemt kennis van de voorkeur van de belanghebbende. De belanghebbende motiveert haar zienswijze echter niet, zodat het voor de VREG onduidelijk is waarom voor deze zienswijze wordt gekozen.

Conclusie

De VREG neemt bij zijn conclusie het geheel van de zienswijzen in beschouwing m.b.t. de snelheid van afbouw van saldi, zie verder onder par. 3.4.8.

3.4.6. Zienswijze 6.

Zienswijze	Afbouw saldi zo spoedig mogelijk.
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeliec stelt, zonder meer, dat het de intentie van de VREG steunt om de saldi uit het verleden zo spoedig mogelijk weg te werken.

Reactie op de zienswijze

De VREG neemt kennis van de reactie van de belanghebbende. De VREG veronderstelt dat de belanghebbende met 'zo spoedig mogelijk' wijst op de kortste termijn (3 jaar) die door de VREG werd voorgesteld in de consultatie. De belanghebbende motiveert zijn zienswijze echter niet, zodat het voor de VREG onduidelijk is waarom voor deze zienswijze wordt gekozen.

Conclusie

De VREG neemt bij zijn conclusie het geheel van de zienswijzen in beschouwing m.b.t. de snelheid van afbouw van saldi, zie verder onder par. 3.4.8.

3.4.7. Zienswijze 7.

Zienswijze	Vrijstelling of beperking van doorrekening saldi aan BVBVK-leden tegen tariefschok.
Belanghebbende	BVBVK

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

BVBVK stelt dat zij energie-intensieve bedrijven vertegenwoordigt die hoofdzakelijk een beroep doen op elektriciteit en minder op aardgas. De belanghebbende voorziet dat het wegwerken van de saldi op drie jaar voor haar leden zou leiden tot een buitenmatige drastische tariefschok, met schending van o.m. de Europeesrechtelijke bepalingen inzake gereguleerde tarifiering en het rechtszekerheidsbeginsel zoals omljnd door de Belgische rechtspraak.

De belanghebbende vraagt een vrijstelling voor de BVBVK-leden in hun elektriciteitsdistributienettarief voor de doorrekening van de exploitatiesaldi naar het model van de energiebijdrage of de federale bijdrage of minstens een beperking van deze doorrekening naar analogie met degressiviteit bij groenestroomquota.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat het wegwerken van de saldi 2010-2014 door de distributienetgebruikers zou kunnen ervaren worden als een tariefschok en wenste daarom over dit voornemen vooraf duidelijk te communiceren en publiek te consulteren. Aan de bron zijn de regulatoire saldi echter historische tekorten en overschotten uit de distributienettarieven die vroeg of laat moeten terugvloeien naar de distributienetgebruikers. Een tariefschok, in welke grootte dan ook, zal nu niet kunnen vermeden worden. Hij kan uiteraard wel gemilderd worden indien de afbouw over een langere termijn wordt gespreid. In zijn reactie stelt de belanghebbende geen langere afbouwtermijn voor (dan de drie jaar voorgesteld in de consultatie), wel een specifieke reductie van het nettatarief voor bepaalde distributienetgebruikers. De VREG veronderstelt wel dat, indien de belanghebbende vaststelt dat de gevraagde reductie niet zou kunnen bekomen worden, hij vermoedelijk opteert voor een langere afbouwtermijn.

De Europese Energie Richtlijnen geven aan dat de distributienettarieven de kosten van het distributienet moeten weerspiegelen en niet-discriminatoir en transparant moeten zijn. De kosten voor het elektriciteitsdistributienet worden conform de tariefmethodologie (par. 5.9.2) toegewezen door de distributienetbeheerders aan de klantengroepen. Die toegewezen kosten worden vervolgens doorgerekend aan de afnemers volgens de gehanteerde tariefdragers, waaronder het aantal kWh afgenomen energie.

De VREG erkent dat de leden van de belanghebbende energie-intensieve bedrijven zijn op het distributienet maar kan de zienswijze niet volgen wat betreft een vrijstelling of beperking van het tarief. De leden van de belanghebbende zouden dan minder moeten bijdragen dan de kosten die zij a.h.w. veroorzaken, gecompenseerd door andere distributienetgebruikers die de kosten dan d.m.v. hogere tarieven moeten bijpassen. Dit zou een discriminatoire ingreep door de regulator zijn, wat niet toegelaten is. Het zou bovendien niet transparant zijn om een afzonderlijke klantengroep te voorzien voor bepaalde distributienetgebruikers, waartoe men behoort afhankelijk of men al dan niet lid is van

een beroepsvereniging. De vergelijking met de wijze waarop federale en regionale overheden bepaalde heffingen of quota hebben opgelegd is in het kader van de tariefmethodologie niet relevant.

Conclusie

De VREG neemt bij zijn conclusie het geheel van de zienswijzen in beschouwing m.b.t. de snelheid van afbouw van saldi, zie verder onder par. 3.4.8.

3.4.8. Conclusie VREG op zienswijzen 1 t.e.m. 7.

In Tabel 1 wordt een samenvatting gegeven van de voorkeuren van de partijen die gereageerd hebben.

Tabel 1 Overzicht voorkeuren snelheid afbouw saldi 2010-2014

Belanghebbende partijen		Snelheid van afbouw van de regulatoire saldi 2010-2014 vanaf 2016 over ...		
		3 jaar	5 jaar	10 jaar
Individuele Distributienetgebruikers	6 personen	←—————→		
Sectoren	Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gas Bedrijven vzw (FEBEG)	←————→		
	Essencia, Belgische federatie van de chemische industrie en life sciences vzw	↓		
	Federation of Belgian Industrial Energy Consumers vzw (Febeliec)	↓		
	Voka - Vlaams netwerk van ondernemingen vzw	↓		
	Beroepsvereniging der Belgische vries- en koelnijverheid (KVBVK)	←————→		
Distributienetbeheerders	Eandis cvba	↓		
	Infrax cvba	↓		

Eenzijds staan de distributienetgebruikers blijkbaar niet volledig achter het voorstel tot snelle afbouw van de saldi, net als FEBEG en de KVBVK. FEBEG motiveert omstandig en vraagt expliciet een afbouw niet sneller dan 5 jaar. KVBVK vraagt uitdrukkelijk om de tariefstijgingen voor de leden te compenseren.

Anderzijds ondersteunen de distributienetbeheerders de snelle afbouw, net als Voka, Essencia en Febeliec. Hun argumentatie is eerder beperkt en lijkt gebaseerd op een geplande hervorming in de steun aan hernieuwbare energie. De Vlaamse Regering heeft de wens geuit om de opgebouwde tekorten op een zo kort mogelijke termijn weg te werken. Echter de Derde Elektriciteits- en Gasrichtlijn voorzien erin dat de regulator bij het verrichten van de reguleringstaken geen directe instructies mag verlangen of ontvangen van regeringen of andere publieke of particuliere entiteiten.

De lidstaten dienen de onafhankelijkheid van de regulerende instantie te waarborgen en te zorgen dat zij haar bevoegdheid op onpartijdige en transparante wijze uitoefent.

Door de Derde Elektriciteits- en Gasrichtlijn wordt algemeen aanvaard dat kostenreflectiviteit een van de voornaamste beginselen inzake nettarieven is. Als regulator moet de VREG erover waken dat de distributienettarieven een weerspiegeling vormen van de kosten (overwegingen 36 resp. 32 van de Derde Elektriciteits- en Gasrichtlijn). De VREG oordeelt dat er een evenwicht gevonden moet worden tussen het verder oplopen van de, weliswaar t.o.v. de saldi beperkte financieringskosten bij het uitstellen van de doorrekening, enerzijds, en de effecten van een te drastische tariefschok voor de marktspelers en de netgebruikers, anderzijds.

De VREG oordeelt, op basis van de impact op de distributienettarieven volgens de indicatieve simulaties en de reacties van de distributienetgebruikers, de KVBVK en FEBEG, een representatieve vertegenwoordiger van de energieleveranciers die de distributienettarieven aan de distributienetgebruikers aanrekenen en voorfinancieren, dat er een concrete bekommernis is dat een afbouw van de saldi 2010-2014 over drie jaar als een tariefschok zal aangevoeld worden. Het vermijden van tariefschokken is en blijft één van de uitgangspunten van de VREG in de toepassing van zijn tariefmethodologie¹⁶. De VREG meent dat het daarom aangewezen kan zijn om de saldi, die werden opgebouwd over vijf jaar, van 2010 tot en met 2014, ook over vijf jaar af te bouwen, dus vanaf 2016 tot en met 2020. De werkwijze is analoog als voor de saldi 2008-2009 die eveneens over eenzelfde termijn van twee jaar (2015-2016) worden afgebouwd.

De VREG oordeelt dat de geconsulteerde wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-2016 n.a.v. de zienswijzen moet aangepast worden. De VREG zal de voorschotten voor de afbouw van de regulatoire saldi 2010-2014 spreiden over een termijn van vijf jaar.

3.5. Zienswijzen m.b.t. de indicatieve simulaties van de impact van de afbouw van de saldi op de distributienettarieven

3.5.1. Zienswijze 8.

Zienswijze	Bijkomende informatie gevraagd.
Belanghebbende	FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEBEG vraagt de VREG om bijkomende informatie:

- Hoeveel bedragen de geschatte saldi?
- Kan de VREG nieuwe simulaties maken met afschaffing gratis kWh en zonder plafond voor de solidarisering van kosten openbaredienstverplichtingen?
- Waarom ontbreekt Ores?

Reactie op de zienswijze

De globale geschatte regulatoire activa en passiva kunnen geraadpleegd worden in de jaarrekeningen van de distributienetbeheerders. De VREG publiceert hieronder de indicatieve waarden voor de saldi 2010-2014.

¹⁶ [Tariefmethodologie](#) 2015-2016, par. 5.1.6.

	Indicatieve, geschatte "niet-beheersbare" saldi 2010-2014 (voor afbouw vanaf distributienettarieven 2016)	
	elektriciteit	aardgas
Gaselwest	85.432.398,96 €	- 22.294.464,04 €
Imea	82.144.586,70 €	- 15.114.529,32 €
Imewo	109.395.975,25 €	- 43.368.207,63 €
Intergem	- 30.579.277,85 €	- 19.758.979,02 €
Iveka	92.926.880,05 €	- 28.438.813,32 €
Iverlek	96.498.637,05 €	- 1.240.335,27 €
Sibelgas	29.973.697,96 €	8.603.627,75 €
Infrax-West	45.788.457,23 €	- 4.821.341,63 €
Inter-Energa	195.948.190,43 €	- 18.228.386,31 €
Iveg	16.410.570,47 €	- 4.660.482,46 €
PBE	23.281.749,05 €	-
Ores Voeren	1.641.582,35 €	-

De VREG wenst niet in te gaan op het specifieke verzoek van FEBEG tot publicatie van bijkomende indicatieve simulaties en bijkomende verlenging van de consultatietermijn. De afschaffing van de gratis kWh en evenals van het plafond voor de solidarisering van kosten openbare dienstverplichtingen vanaf 2016 is een beslissing die nog moet genomen worden. Het staat op zich los van de focus van deze consultatie: onderzoeken hoe snel de historische saldi afgebouwd kunnen worden. De VREG kan ook niet concreet rekening houden met mogelijke toekomstige zaken die nu nog onzeker zijn. De VREG meent dat de indicatieve simulaties met inschatting van de impact voor enkele typetarieven louter bijkomend inzicht over de impact van het voorstel, waarover werd geconsulteerd, moesten aanbrengen aan de geïnteresseerde partijen. De VREG heeft duidelijk aangegeven dat deze waarden indicatief zijn en onder een reeks van voorwaarden (nl. al het overige gelijk blijvend), teneinde hierover zo transparant mogelijk te kunnen communiceren.

Op basis van de indicatieve simulaties voor de andere netgebieden en de voorziene impact volgens tabel 1 in het consultatiedocument, zou men een inschatting kunnen maken voor Voeren pro rata de distributienettarieven van 2015. De VREG oordeelde dat de simulatie voor Voeren een beperkte meerwaarde zou bieden, gelet op de lopende besprekingen tussen Infrax en Ores¹⁷. De VREG ontving tijdens de consultatie ook geen vraag van een belanghebbende voor een simulatie van de tarieven voor Voeren.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de geconsulteerde wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-2016 niet aan de zienswijze moeten aangepast worden.

3.5.2. Zienswijze 9.

Zienswijze	Simulaties geven vertekend beeld.
Belanghebbenden	Voka, Essenscia

¹⁷ Principiële beslissing van de gemeente Voeren van 25/6/2015 tot aanvraag van aansluiting bij Inter-Energa/Infrax Limburg.

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

In sommige netgebieden is de stijging aanzienlijk. De verklaring van de grote stijging kan liggen in het feit dat er in die netgebieden in het verleden minder werd doorgerekend. De belanghebbenden vragen om de distributiekosten per type afnemer in kaart te brengen voor en na de doorrekening van de saldi, opdat op die manier een objectiever beeld van de impact kan verkregen worden.

Reactie op de zienswijze

De saldi 2010-2014 zijn gebaseerd op de berekeningswijze volgens de tariefmethodologie van de tarieven-KB's van 2008 en hebben wat betreft hun ontstaan meerdere oorzaken. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat de budgetten aan de basis van de oude distributietarieven onderschat waren (bv. voor de steuncertificaten). Echter, zelfs bij goede budgetten kunnen ook de inkomsten volgens de tariefdrager (kWh) onder de verwachting blijven. Het resultaat van dergelijke meerdere, soms tegengestelde bewegingen is uiteindelijk de vernoemde saldi. Het klopt dat een doorrekening van een tekort uit 2010-2014, wat nu zal resulteren in een tariefstijging, als een compensatie kan geïnterpreteerd worden voor een te lage bijdrage van de distributienetgebruikers via hun distributietarieven in het verleden. Het is echter volgens de VREG weinig relevant of efficiënt om deze details nu uit te zoeken en volgens rekenvolumes te gaan terugrekenen tot op het niveau van de typeklanten. De VREG meent dat die informatie van ondergeschikt belang is t.o.v. het voorstel van doorrekening dat ter consultatie lag. De consultatie is nu afgesloten en het heeft volgens de VREG weinig zin ze te heropenen met historische achterliggende informatie. De VREG wenst bovendien tijdig de distributietarieven voor 2016 te kunnen vaststellen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de geconsulteerde wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-2016 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.6. Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.2: aanpassingen van rapporteringen (voor distributienetbeheerders)

3.6.1. Zienswijze 10.

Zienswijze	Impact injectiecoëfficiënten op transmissietarieven?
Belanghebbende	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEPEG vraagt nadere toelichting over de impact van de injectiecoëfficiënten op de transmissietarieven voor afname en injectie.

Reactie op de zienswijze

De transmissietarieven op distributieniveau gelden voor afname en worden daarom ook enkel aangerekend aan de afnameklanten op het distributienet. Waar vroeger de doorrekening van de transmissietarieven enkel werd verhoogd ter compensatie van netverliezen, zal door het voorstel nu een tegengestelde correctie toegepast worden, door rekening te houden met het feit dat van de afgenomen stroom een deel afkomstig is van het transmissienet maar een ander deel van lokaal, decentraal in het distributienet geproduceerde elektriciteit. Door de injectiecoëfficiënten zullen de

inkomsten uit de transmissienettarieven op distributienetniveau beter met de door Elia aan de distributienetbeheerder aangerekende kosten overeenstemmen. Bijgevolg zullen, door de incorporatie van de injectiecoëfficiënten, de saldi inzake de transmissienettarieven beperkter zijn in vergelijking met de voorgaande situatie waarbij enkel de netverliezen in rekening werden gebracht voor de doorrekening van de transmissienettarieven door de distributienetbeheerder aan de distributienetgebruiker.

Ook volgende zienswijze nr. 11 heeft betrekking op de injectiecoëfficiënten.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de geconsulteerde wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-2016 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.6.2. Zienswijze 11.

Zienswijze	Geen injectiecoëfficiënten voor transmissienettarieven.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis is voorstander om de bestaande methodiek onveranderd te laten en geen injectiecoëfficiënten te hanteren voor de transmissienettarieven. Eandis meent dat het geen garantie biedt op het vermijden van saldi en het een keuze is voor stabiliteit. Eandis vraagt ook om de passage te concretiseren in de tariefmethodologie.

Reactie op de zienswijze

Het doel van het werken met een injectiecoëfficiënt voor de vertaling van de aan de distributienetbeheerder aangerekende Elia-tarieven naar de door de distributienetbeheerder doorgerekende Elia-tarieven aan de distributienetgebruikers, heeft als doel de saldi tussen de werkelijke transmissietarieven vanuit Elia aan de distributienetbeheerder en de opbrengsten van de distributienetbeheerder aan transmissietarieven vanuit de distributienetgebruikers, te verkleinen. De VREG erkent dat het onwaarschijnlijk is dat beiden ooit tot op de eurocent gelijk kunnen zijn, gezien de gespreide doorrekening over de vele distributienetgebruikers. Minstens mag verwacht worden dat de betrokkenen een inspanning leveren om gekende oorzaken van verschillen aan te pakken.

Het argument van de stabiliteit kan de VREG niet onderschrijven wanneer vandaag, door het gebrek aan een correctie op de doorrekening voor decentrale productie (geen injectiecoëfficiënt), er een suboptimale doorrekening plaats zou vinden, waarbij aan de distributienetgebruikers een te hoog transmissienettarief per kWh wordt aangerekend hetgeen zou leiden tot een regulatorisch overschot voor de distributienetbeheerder en ultiem moet doorgerekend worden in de toekomstige transmissienettarieven aan de distributienetgebruiker. Het model was vroeger gebaseerd op een stroomrichting vanuit het Elia-netwerk naar het distributienet. Vandaag zijn er, omwille van de decentrale productie-eenheden, occasioneel ook omgekeerde stromen, vanuit het distributienet naar het net van de transmissienetbeheerder. Wat betreft de transmissienettarieven worden al de lokale afnames gefactureerd als waren het afnames van stroom afkomstig van het transmissienet. De tarieven dienen daarom aangepast te worden met coëfficiënten die ook de injectie door decentrale productie-eenheden in rekening brengen. Het voorstel van de injectiecoëfficiënten moet voor juistere transmissienettarieven zorgen voor de distributienetgebruikers.

De VREG meent dat de distributienetbeheerders vanuit hun kennis over de stromen in hun net, eventueel in overleg met de transmissienetbeheerder, zelf het best geplaatst zijn om over de wijze, waarop de injectiecoëfficiënten per klantengroep kunnen vastgesteld worden, een voorstel aan de VREG te doen (analoog met de werkwijze zoals deze in het verleden voor de verhoging van de Elia-tarieven door de netverliespercentages werd toegepast).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de geconsulteerde wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-2016 aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG zal in bijlage 1 van de tariefmethodologie verduidelijken wat wordt verstaan onder de injectiecoëfficiënten.

3.6.3. Zienswijze 12.

Zienswijze	Opbrengsten pro rata tariefperiodes splitsen.
Belanghebbenden	Infrax, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrax stelt voor om de reële opbrengsten per tariefcomponent pro rata te verdelen over de tariefperiodes. Een splitsing van de opbrengsten volgens de tariefperiodes zorgt voor veel extra administratieve lasten.

Eandis heeft een gelijkaardige zienswijze en stelt dat het geconsulteerde voorstel uitvoerig administratief werk met zich meebrengt, zeker voor de jaarlijks opgenomen klanten, het grootste aandeel onder de klanten. Eandis stelt een verdeling volgens het aantal dagen of maanden dat een tariefvoorstel van toepassing is.

Reactie op de zienswijze

De VREG neemt kennis van het standpunt van de belanghebbenden dat het voorstel in de consultatie voor de distributienetbeheerders veel extra administratief werk zal opleveren. De VREG is bereid een alternatieve benadering te gebruiken.

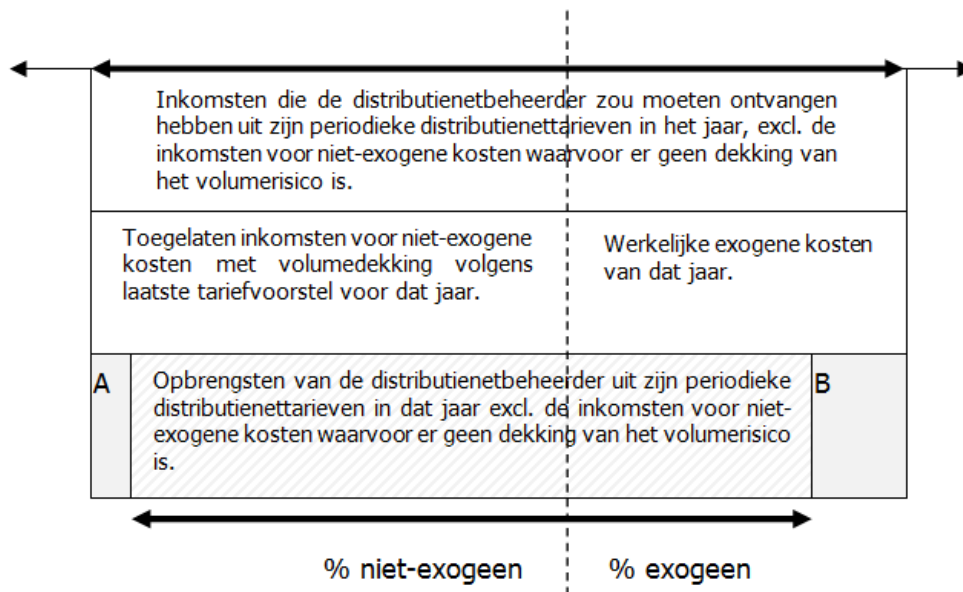
Deze zienswijze heeft betrekking op de vaststelling van de wijze waarop volgende inkomsten zullen worden opgedeeld:

- inkomsten voor de dekking van de exogene kosten en
- inkomsten voor de dekking van de niet-exogene kosten,
 - o uitgezonderd de opbrengsten waarvoor de tariefmethodologie geen dekking van het volumerisico voorziet: het niet-exogene gedeelte van het meet- en teltarief per jaar.

De vaststelling van deze inkomsten is van belang teneinde respectievelijk het regulatorisch saldo inzake exogene kosten (zowel voor distributie als transmissie) en het regulatorisch saldo inzake volumeverschillen m.b.t. inkomsten voor niet-exogene kosten te bepalen.

Wanneer er gedurende het jaar slechts één tariefvoorstel van kracht was, kan de opdeling eenvoudig worden afgelezen van de verhouding exogeen/niet-exogeen per tariefcomponent in het tariefvoorstel (Tabel 3). Zodra er meer dan één distributietarief van kracht was, elk volgens zijn tariefvoorstel, wordt het minder duidelijk hoe de totale inkomsten op het einde van het jaar kunnen opgedeeld worden tussen exogeen en niet-exogeen. Welke benadering men ook kiest, men zal nooit met zekerheid kunnen vaststellen hoe het globale inkomen moet worden opgedeeld. Echter, binnen de tariefmethodologie stelt dit geen probleem, zo lang de meet- en teltarieven niet wijzigden gedurende

het jaar (wat ook uitzonderlijk zou zijn). De VREG verduidelijkt dit met het schema in Figuur 2. Wat ook de verdeling is, de som van de regulatoire saldi blijft steeds gelijk, m.a.w. is tariefneutraal.



Figuur 2 Bij opdeling inkomsten in exogeen/niet-exogeen blijft de som van de regulatoire saldi A en B gelijk.

De VREG kan en zal daarom de totale jaarlijkse opbrengst per gewijzigd periodiek distributienettarief zo goed als mogelijk benaderend opdelen volgens een fractie exogeen/niet-exogeen die samengesteld wordt uit de fracties in de tariefvoorstellen (Tabel 3) gereduceerd pro rata het aantal dagen dat elk periodiek distributienettarief in de loop van het jaar van toepassing was.

De VREG kan niet toelaten dat de periodieke tarieven waarvoor er geen dekking van het volumerisico (voor aandeel niet-exogeen) is in de tariefmethodologie en die zowel een exogene als een niet-exogene component bevatten, worden gewijzigd gedurende een kalenderjaar. Als ze toch zouden wijzigen volgens meer dan één tariefvoorstel gedurende het jaar, zou elke opdeling van deze inkomsten tussen exogeen en niet-exogeen door de VREG een rechtstreekse impact hebben op de mogelijke winstmarge van de distributienetbeheerder. De distributienetbeheerder wenst bij voorkeur een groot aandeel niet-exogene opbrengsten, de distributienetgebruiker daarentegen verkiest een groot aandeel voor exogene kosten. Omdat, zoals hoger vermeld, de exacte opdeling niet met zekerheid kan vastgesteld worden, is het volgens de VREG aangewezen om dergelijke situaties, waarin een opdeling nodig wordt, te vermijden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de geconsulteerde wijzigingen van de tariefmethodologie 2015-2016 aan de zienswijze moet aangepast worden.

Indien in een kalenderjaar periodieke distributienettarieven van meer dan één tariefvoorstel worden toegepast, zullen per tariefcomponent de werkelijke inkomsten van de distributienetbeheerder als volgt worden toegewezen aan inkomsten voor exogene en niet-exogene kosten¹⁸:

¹⁸ Deze toewijzing gebeurt in Tabel 5B (ELEK-afname), 5C (ELEK-injectie) en 5D (GAS) van het rapporteringsmodel inzake exogene kosten.

$$x_{tc,n-ex} = \left(x_{tc,n-ex}^1 \times \frac{d^1}{d^1 + d^2 + \dots + d^n} \right) + \left(x_{tc,n-ex}^2 \times \frac{d^2}{d^1 + d^2 + \dots + d^n} \right) + \dots + \left(x_{tc,n-ex}^n \times \frac{d^n}{d^1 + d^2 + \dots + d^n} \right)$$

Met hierin:

- $x_{tc,n-ex}$ Het percentage dat stelt hoeveel van de inkomsten uit het jaar, die een distributienetbeheerder heeft ontvangen uit periodiek tariefcomponent tc waarvoor volgens de tariefmethodologie een volumedekking geldt, wordt toegewezen aan inkomsten voor de niet-exogene kosten. Het resterende deel wordt toegewezen aan de exogene kosten;
- $x_{tc,n-ex}^n$ Het door de VREG toegelaten percentage voor niet-exogene kosten van tariefcomponent tc in dat jaar volgens Tabel 3 van het tariefvoorstel n ;
- d^n Het aantal kalenderdagen dat de distributienettarieven van tariefvoorstel n in dat jaar van kracht waren.
- n Het aantal tariefvoorstellen die in het jaar van kracht waren voor de distributienetbeheerder.

Er wordt in bijlage 1 van de tariefmethodologie aangegeven hoe wordt omgegaan met een situatie van meer dan één tariefvoorstel van kracht gedurende een kalenderjaar (p. 10, 11, 12).

De VREG kan niet toelaten dat de periodieke tarieven waarvoor er geen dekking van het volumerisico is in de tariefmethodologie en die zowel een exogene als een niet-exogene component bevatten, worden gewijzigd gedurende een kalenderjaar.

3.7. Zienswijzen m.b.t. paragraaf 5.3: overige aanpassingen van de tariefmethodologie 2015-2016

3.7.1. Zienswijze 13.

Zienswijze	Federale bijdrage als exogene kosten
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Volgens Infracx moeten de kosten en opbrengsten m.b.t. de federale bijdrage elektriciteit beschouwd worden als exogene kosten.

Reactie op de zienswijze

De federale bijdrage wordt door art. 21*bis* Elektriciteitswet¹⁹ uitdrukkelijk omschreven als een toeslag, van toepassing op elke kWu afgenomen van het transmissienet. Het klopt niet dat de federale bijdrage deel zou uitmaken van het transmissienettarief. De federale bijdrage is geen onderdeel van de nettarieven. Het is geenszins de tegenprestatie voor het gebruik van het transmissienet. Als

¹⁹ [Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.](#)

financieringsmechanisme van federale maatregelen²⁰ valt de federale bijdrage binnen de federale bevoegdheden. De modaliteiten van doorrekening van de federale bijdrage zijn – in lijn met de federale bevoegdheid in deze materie – op federaal niveau geregeld, zijnde in art. 21 *bis* van de Elektriciteitswet, alsook in een KB van 24 maart 2003²¹. De VREG dient zich dus te schikken naar de modaliteiten van doorrekening van de federale bijdrage vanuit Elia via de distributienetbeheerder en via de energieleveranciers in de finale distributienettarieven aan de distributienetgebruiker. Ook modaliteiten van doorrekening door de distributienetbeheerders worden federaal geregeld²². Idealiter zou de hoogte van de federale bijdrage steeds zodanig moeten zijn dat saldi uit het verleden tegelijk worden afgebouwd, zodat dit leidt tot de financiële neutraliteit die wordt geëist in de federale regelgeving. Het is voor de VREG niet geheel duidelijk hoe de door de federale regelgeving gevraagde financiële neutraliteit moet worden bereikt. Over de wijze waarop die financiële neutraliteit moet opgevolgd en toegepast worden sinds de regionalisering van de distributienettarieven midden 2014, heeft de CREG in samenspraak met de regionale energieregulators VREG (Vlaanderen), Brugel (Brussel) en CWaPE (Wallonië) verduidelijking gevraagd aan de huidige federale minister van Energie²³. Er is de tijdswaarde van het geld en er zijn ook de financieringskosten van de distributienetbeheerders voor opvang van hun saldi. Krachtens de Elektriciteitswet en het op die grond genomen uitvoeringsbesluit is de CREG bevoegd voor de berekening en de vaststelling van de hoogte van de federale bijdrage evenals voor het toezicht op de correcte toepassing van de regelgeving. Het is dan ook aan de CREG om, bij de vaststelling van de hoogte van de federale bijdrage, de financiële neutraliteit te waarborgen. Er kan en mag geen overlapping zijn door een behandeling van de federale bijdrage als een exogene kost.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de geconsulteerde wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-2016 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

3.7.2. Zienswijze 14.

Zienswijze	Aanpak federale bijdrage vraagt complexe oefening.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis heeft begrip voor de bezorgdheid over de financiële neutraliteit. Volgens Eandis werden de saldi federale bijdrage in de distributienettarieven verwerkt van een volgende periode. In de praktijk betreft het echter een complexe oefening die in zijn geheel en over een voldoende lange termijn moet beschouwd worden.

Reactie op de zienswijze

Het is voor de VREG niet geheel duidelijk uit de zienswijze af te leiden hoe het voorstel in de consultatie zou moeten aangepast worden. De VREG erkent dat de situatie vandaag inderdaad redelijk

²⁰ De federale bijdrage financiert sommige openbare dienstverplichtingen (nucleair passief, Kyotofonds, sociaal fonds OCMW en maximumprijzen voor beschermde klanten) en een deel van de werkingskosten van de CREG.

²¹ [Koninklijk besluit van 24 maart 2003 tot bepaling van de nadere regels betreffende de federale bijdrage tot financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de elektriciteitsmarkt.](#)

²² Zie art. 4 *ter*, §2 van het KB van 24 maart 2003, met aanpassing van het bedrag i.f.v. de netverliezen van de betrokken DNB.

²³ Brief van 13 juli 2015 van de CREG aan de federale minister bevoegd voor Energie, mevrouw M.-C. Marghem.

complex is, omdat het onduidelijk is hoe de federaal gevraagde financiële neutraliteit moet begrepen worden. Nu is alvast een betere, meer gedetailleerd opvolging nodig van de saldi m.b.t. de inning van de federale bijdragen. De VREG verwijst ook naar zijn reactie onder zienswijze nr. 13.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de geconsulteerde wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-2016 niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4. Overzicht van de wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen

Document tariefmethodologie

De VREG zal de voorschotten voor de afbouw van de regulatoire saldi 2010-2014 spreiden over een termijn van vijf jaar.

Indien in een kalenderjaar periodieke distributietarieven van meer dan één tariefvoorstel worden toegepast, zullen per tariefcomponent de werkelijke inkomsten van de distributienetbeheerder als volgt worden toegewezen aan inkomsten voor exogene en niet-exogene kosten:

$$x_{tc,n-ex} = \left(x_{tc,n-ex}^1 \times \frac{d^1}{d^1 + d^2 + \dots + d^n} \right) + \left(x_{tc,n-ex}^2 \times \frac{d^2}{d^1 + d^2 + \dots + d^n} \right) + \dots + \left(x_{tc,n-ex}^n \times \frac{d^n}{d^1 + d^2 + \dots + d^n} \right)$$

Met hierin:

- $x_{tc,n-ex}$ Het percentage dat stelt hoeveel van de inkomsten uit het jaar die een distributienetbeheerder heeft ontvangen uit periodiek tariefcomponent tc , waarvoor volgens de tariefmethodologie een volumedekking geldt, wordt toegewezen aan inkomsten voor de niet-exogene kosten. Het resterende deel wordt toegewezen aan de exogene kosten;
- $x_{tc,n-ex}^n$ Het door de VREG toegelaten percentage voor niet-exogene kosten van tariefcomponent tc in dat jaar volgens Tabel 3 van het tariefvoorstel n ;
- d^n Het aantal kalenderdagen dat de distributietarieven van tariefvoorstel n in dat jaar van kracht waren.
- n Het aantal tariefvoorstellen die in het jaar van kracht waren voor de distributienetbeheerder.

De VREG kan niet toelaten dat de periodieke tarieven waarvoor er geen dekking van het volumerisico is in de tariefmethodologie en die zowel een exogene als een niet-exogene component bevatten, worden gewijzigd gedurende een kalenderjaar.

Bijlage 1 van de tariefmethodologie

De VREG zal verduidelijken wat wordt verstaan onder de injectiecoëfficiënten (m.b.t. de transmissietarieven).

Er wordt aangegeven hoe wordt omgegaan met een situatie van meer dan één tariefvoorstel van kracht gedurende een kalenderjaar (p. 10, 11, 12).

5. Bijkomende tekstuele wijzigingen aan de tariefmethodologie 2015-2016

De VREG heeft tijdens of naar aanleiding van de consultatie vastgesteld dat de tekst van de tariefmethodologie 2015-2016 ook op de volgende plaatsen diende aangepast te worden. De VREG verklaart hier waarom hij die tekstuele aanpassingen heeft doorgevoerd.

Hoofddocument tariefmethodologie

1. In de inleiding (p. 8) wordt nu ook deze consultatie bijkomend vermeld.
2. Algemeen, maar zeker vandaag, wegens de mogelijke wijzigingen in het landschap van de distributienetbeheerders (gesprekken tussen Ores Voeren en Infrax, mogelijke fusie van distributienetbeheerders bij Eandis) kan de eerder restrictieve tabel met de namen van de huidige distributienetbeheerders beter weggelaten worden (p. 9). Het volstaat dat de tariefmethodologie resulteert in de Vlaamse distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas van de elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders actief in het Vlaams Gewest.
3. Op p. 32 en 33 wordt correcter gesproken van 'transmissie- en distributienettarieven' i.p.v. alleen 'distributienettarieven' omdat de verwerking van de voorschotten van de regulatoire saldi 2010-2014 een effect heeft op zowel de distributienettarieven als de transmissienettarieven.